

Конвенція з боротьби з підкупом
посадових осіб іноземних держав
під час здійснення міжнародних
ділових операцій

Неофіційний переклад

**Правові
інструменти ОЕСР**

Ця робота опублікована під відповідальністю Генерального секретаря ОЕСР. Думки та аргументи, висловлені тут, не обов'язково відображають офіційну позицію країн-членів ОЕСР.

Цей документ, а також будь-які дані та карти, що містяться в ньому, не впливають на статус або суверенітет над будь-якою територією, на розмежування міжнародних кордонів і меж або на назву будь-якої території, міста чи району.

Цей документ надається безкоштовно. Його можна відтворювати та поширювати безкоштовно без необхідності отримання додаткових дозволів, за умови, що він не змінюється. Його не можна продавати.

Цей переклад підготовлений Центром Перекладу Алеско виключно з інформаційною метою, і ОЕСР не може гарантувати його точність. Єдиними офіційними версіями є англійська та французька, доступні на вебсайті ОЕСР <https://legalinstruments.oecd.org>.

Преамбула

Сторони,

Враховуючи те, що підкуп став поширеним явищем під час здійснення міжнародних ділових операцій, у тому числі - в сфері торгівлі та інвестицій, у зв'язку з чим виникають серйозні моральні та політичні проблеми, підриваються основи ефективного управління та економічного розвитку, а також викривляються умови міжнародної конкуренції;

Враховуючи те, що всі країни несуть спільну відповідальність за боротьбу з підкупом під час здійснення міжнародних ділових операцій;

Приймаючи до уваги Виправлені рекомендації щодо заходів для боротьби з підкупом під час здійснення міжнародних ділових операцій, які було прийнято Радою Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) 23 травня 1997 року, C(97)123/FINAL, які разом із іншими положеннями вимагають вжиття ефективних заходів спрямованих на зупинення, запобігання і боротьбу з підкупом посадових осіб іноземних держав у зв'язку із здійсненням міжнародних ділових операцій, а саме - негайної ефективної та скоординованої криміналізації подібних випадків підкупу з урахуванням узгоджених спільних елементів, які були включені до Рекомендацій, а також згідно із юрисдикційними та іншими базовими юридичними принципами кожної країни;

Вітаючи інші позитивні зміни, які поглиблюють міжнародне розуміння і співробітництво в сфері боротьби з підкупом посадових осіб, включаючи дії з боку Організації Об'єднаних Націй, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Світової організації торгівлі, Організації американських держав, Ради Європи і Європейського Союзу;

Вітаючи зусилля з боку компаній, ділових організацій та профспілок, а також інших неурядових організацій в сфері боротьби з підкупом;

Визнаючи роль урядів в запобіганні вимаганню хабарів у приватних осіб і підприємств під час здійснення міжнародних ділових операцій;

Визнаючи, що досягнення прогресу в цій сфері потребує не тільки зусиль на національному рівні, а також багатостороннього співробітництва, контролю і подальших заходів;

Визнаючи, що досягнення еквівалентності заходів, які вживатимуть Сторони, є найважливішою метою і ціллю Конвенції, яка вимагає ратифікування Конвенції без часткового скасування, яке впливатиме на її еквівалентність;

ДОМОВИЛИСЬ ПРО НАСТУПНЕ:

Стаття 1

Підкуп посадових осіб іноземних держав як злочин

1. Кожна із Сторін повинна вжити необхідних заходів для того, щоб згідно з її законодавством навмисна пропозиція, обіцянка або надання будь-яких матеріально-фінансових або інших переваг, як напряду, так і через посередників, будь-якій посадовій особі іноземної держави, для таких посадових осіб або третій стороні для того, щоб така посадова особа діяла або утрималася від дій, пов'язаних з виконанням нею своїх офіційних обов'язків, з метою отримання або утримання ділових або інших неналежних переваг під час здійснення міжнародної ділової діяльності, вважалися б кримінальним злочином.
2. Кожна із сторін повинна вжити всіх необхідних заходів, щоб співучасть в діянні підкупу посадової особи іноземної держави, включаючи підбурювання до нього, сприяння і пособництво, або його санкціонування вважалось б кримінальним злочином. Спроби підкупу або змова з метою підкупу посадової особи іноземної держави будуть визнаватись кримінальним злочином в тій же мірі як і спроба підкупу або змова з метою підкупу посадової особи цієї Сторони.
3. Правопорушення зазначені в пп. 1 і 2 вище надалі разом будуть іменуватись як «підкуп посадової особи іноземної держави».
4. В контексті цієї Конвенції:
 - а) «посадова особа іноземної держави» означає будь-яку особу, яка займає законодавчу, адміністративну або судову посаду в іноземній державі — як за призначенням, так і виборну; будь-яку особу, яка здійснює державні функції від імені іноземної держави, включаючи державний орган або державне підприємство; а також будь-яку посадову особу публічної міжнародної організації;
 - б) «іноземна держава» включає усі рівні й підрозділи уряду: від національного до місцевого;
 - в) «діяти або утримуватись від дій, пов'язаних з виконанням нею своїх офіційних обов'язків» включає будь-яке використання положення посадової особи незалежно від того, чи знаходиться це в рамках повноважень цієї посадової особи.

Стаття 2

Відповідальність юридичних осіб

Кожна зі Сторін повинна вжити необхідних заходів у відповідності із своїми правовими принципами для того, щоб встановити відповідальність юридичних осіб за підкуп посадової особи іноземної держави.

Стаття 3

Санкції

1. За підкуп посадової особи іноземної держави повинно бути впроваджене ефективне, пропорційне і стримуюче покарання. Діапазон покарання повинен бути подібним покаранню за підкуп посадових осіб Сторони, а у випадку приватних осіб також включати позбавлення волі для забезпечення можливості застосування ефективної юридичної взаємодії і екстрадиції.
2. У випадках, коли відповідно до правової системи Сторони до юридичних осіб не застосовується кримінальна відповідальність, така Сторона буде повинна забезпечити застосування до юридичних осіб некримінальних санкцій, включаючи грошові, за підкуп посадових осіб іноземної держави.
3. Кожна із Сторін повинна вжити необхідних заходів, щоб забезпечити арешт і конфіскацію хабара і коштів, призначених для підкупу посадових осіб іноземної держави, або майна, вартість якого дорівнює вартості зазначених коштів, або забезпечити застосування грошових санкцій, які матимуть подібний ефект.
4. Кожна із Сторін повинна розглянути можливість застосування додаткових цивільних або адміністративних санкцій на особу, яка підлягає санкціям за підкуп посадової особи іноземної держави.

Стаття 4

Юрисдикція

1. Кожна із Сторін повинна вжити необхідних заходів для встановлення своєї юрисдикції над справами про підкуп посадових осіб іноземної держави, коли таке правопорушення частково або повністю скоюється на її території.
2. Кожна із Сторін, юрисдикція якої включає притягнення до відповідальності своїх громадян за злочини, які було скоєно за кордоном, повинна вжити необхідних заходів для встановлення юрисдикції над справами про підкуп посадових осіб іноземної держави відповідно до таких самих принципів.
3. У випадках, коли ймовірний злочин, описаний в цій Конвенції, підпадає під юрисдикцію більш ніж двох Сторін, то задіяні Сторони за запитом однієї із Сторін повинні провести консультації, щоб визначити юрисдикцію, яка є найбільш підходить для висунення звинувачення.
4. Кожна із Сторін перевірить, чи є існуюча в межах її юрисдикції база достатньо ефективною для боротьби із підкупом посадових осіб іноземної держави, і якщо це не так, то вона повинна вжити належних заходів, щоб це виправити.

Стаття 5

Застосування права

Розслідування та висунення звинувачення в підкупі посадових осіб іноземної держави повинні проводитись відповідно до належних правил та принципів кожної із Сторін. Їх неможна піддавати впливу національних економічних інтересів, потенційного впливу на відносини з іншою Державою або особи пов'язаних із справою фізичних або юридичних осіб.

Стаття 6

Позовна давність

Будь-які терміни позовної давності, застосовні до злочину з підкупу посадових осіб іноземної держави, повинні надавати достатній проміжок часу для проведення розслідування і висунення звинувачення.

Стаття 7

Відмивання грошей

Кожна із Сторін, яка зробила підкуп власних посадових осіб значним злочином з метою застосування законодавства щодо боротьби з відмиванням грошей, повинна таким же самим чином і за тими ж самими правилами розглядати випадки підкупу посадових осіб іноземної держави незалежно від місця, де було скоєно підкуп.

Стаття 8

Облік

1. Для того, щоб ефективно протистояти підкупу посадових осіб іноземної держави, кожна із Сторін повинна вжити необхідних заходів в рамках свого законодавства і правил ведення обліку, фінансової звітності та стандартів бухгалтерського обліку і аудиту, щоб перешкодити створенню прихованих рахунків, вчиненню неврахованих або сумнівних операцій, запису неіснуючих витрат, запису пасивів з невірною ідентифікацією їхнього об'єкта, а також використанню фальшивих документів компаніями, діяльність яких регулюється цим законодавством і правилами, з метою підкупу посадових осіб іноземної держави або приховання такого підкупу.
2. Кожна із Сторін повинна вжити ефективних, пропорційних і стримуючих кримінальних покарань за подібні недогляди та фальсифікації відносно бухгалтерських книг, облікових записів та фінансової звітності таких компаній.

Стаття 9

Взаємна юридична допомога

1. Кожна із сторін, відповідно до її законодавства та належних міжнародних угод, повинна надати максимально можливу та ефективну юридичну допомогу іншій Стороні для проведення розслідування кримінальної справи та судового розгляду, які Сторона розпочала відносно правопорушень, що підпадають під положення цієї Конвенції, а також некримінальних розслідувань в межах положень цієї Конвенції, розпочатих Стороною відносно юридичної особи. Сторона, якій було надано запит, повинна без затримок проінформувати іншу сторону про будь-які додаткові дані або документи, потрібні для підтвердження запиту на надання допомоги, а також (якщо було подано запит) про статус та результат запиту на надання допомоги.
2. У випадках, коли Сторона ставить можливість надання взаємної юридичної допомоги в залежність від наявності взаємного визнання злочину, існування такого взаємного визнання визнається, якщо допомога за ним запрошується в рамках цієї Конвенції.

3. Сторона не може відмовити в наданні юридичної допомоги у кримінальних справах, що ведуться в рамках цієї Конвенції, посилаючись на банківську таємницю.

Стаття 10

Екстрадиція

1. Підкуп посадової особи іноземної держави повинен бути внесений до переліку правопорушень, в рамках яких дозволяється екстрадиція згідно законодавства Сторін та угодами про екстрадицію між ними.
2. Якщо сторона, яка ставить можливість екстрадиції в залежність від наявності угоди про екстрадицію, отримує запит на екстрадицію від іншої Сторони, з якою в неї немає угоди про екстрадицію, вона може вважати цю Конвенцію підставою для екстрадиції у зв'язку зі злочином в формі підкупу посадової особи іноземної держави.
3. Кожна із Сторін повинна вжити необхідних заходів для того, щоб в неї була можливість екстрадиції своїх громадян або висування звинувачень проти своїх громадян у зв'язку зі злочином в формі підкупу посадової особи іноземної держави. Сторона, яка відхиляє запит на екстрадицію у зв'язку з підкупом посадової особи іноземної держави тільки на тій основі, що така особа є її громадянином, повинна передати справу своїм компетентним органам для висунення обвинувачення.
4. Екстрадиція у зв'язку з підкупом посадової особи іноземної держави повинна виконуватись відповідно до місцевого законодавства та застосовних угод та домовленостей між Сторонами. У випадках, коли Сторона ставить можливість екстрадиції в залежність від наявності взаємного визнання злочину, існування такого взаємного визнання визнається, якщо допомога за ним запрошується в рамках Статті 1 цієї Конвенції.

Стаття 11

Відповідальні органи

Для цілей Статті 4, п. 3 про консультації, Статті 9 про взаємну юридичну допомогу і Статті 10 про екстрадицію, кожна зі Сторін повинна повідомляти Генерального Секретаря ОЕСР про орган або органи, які відповідають за подання та отримання запитів, які являтимуться каналами зв'язку з відповідною Стороною по таких справах, без шкоди для виконання будь-яких інших домовленостей між Сторонами.

Стаття 12

Контроль і подальші заходи

Сторони будуть співпрацювати з метою виконання програми подальших заходів для контролю та сприяння повному впровадженню цієї Конвенції. Якщо інше не було затверджено за взаємною згодою Сторін, це треба буде робити в рамках Робочої групи ОЕСР з боротьби з хабарництвом під час здійснення міжнародних ділових операцій та відповідно до її положень, або в рамках та згідно

положень будь-якого правонаступника її функцій, а Сторони нестимуть витрати з виконання програми відповідно до правил, застосовних до цього органа.

Стаття 13

Підписання і приєднання

1. До набрання чинності ця Конвенція буде відкрита для підписання як членами, так і не членами ОЕСР, яких було запрошено взяти участь в Робочій групі з боротьби з хабарництвом під час здійснення міжнародних ділових операцій.
2. Після набрання чинності ця Конвенція буде відкрита для приєднання для будь-якої сторони, яка її не підписала, і яка є членом ОЕСР або яка була повноправним учасником Робочої групи з боротьби з хабарництвом під час здійснення міжнародних ділових операцій або будь-якого правонаступника її функцій. Для кожної сторони, яка не підписала Конвенцію, вона набиратиме чинності на шостий день після депонування документа про приєднання.

Стаття 14

Ратифікація і депозитарій

1. Ця Конвенція підлягає прийняттю, затвердженню або ратифікації Сторонами, які її підписали, згідно з їх відповідним законодавством.
2. Документи про прийняття, затвердження, ратифікацію або приєднання депонуються Генеральним Секретарем ОЕСР, який виконуватиме роль Депозитарію Конвенції.

Стаття 15

Набрання чинності

1. Ця Конвенція набирає чинності на шостий день з дати депонування документів про прийняття, затвердження або ратифікацію п'ятьма з десяти країн, які мають найбільшу частку експорту відповідно до DAF/FE/IME/BR(97)18/FINAL (наведені в додатках), і які представляють не менш ніж шістдесят відсотків загального експорту всіх десяти країн. Для кожної сторони, яка підписала Конвенцію і депонувала свій документ після набрання нею чинності, Конвенція набиратиме чинності на шостий день після депонування документа.
2. Якщо після 31 грудня 1998 року Конвенція не набере чинності відповідно до п. 1 вище, будь-хто із сторін, які її підписали і депонували свої документи про прийняття, затвердження або ратифікацію, матимуть право в письмовій формі повідомити Депозитарію про свою готовність прийняти набрання Конвенцією чинності відповідно до п. 2. В такому випадку для таких сторін, які підписали Конвенцію, вона набиратиме чинності на шостий день після депонування заяв не менш ніж двома сторонами, які підписали Конвенцію. Для кожної сторони, яка підписала Конвенцію і депонувала свою декларацію після набрання нею чинності, Конвенція набиратиме чинності на шостий день після депонування.

Стаття 16

Зміни

Будь-яка зі Сторін має право пропонувати зміни до цієї Конвенції. Запропонована зміна повинна бути подана Депозитарію, який передасть її іншим Сторонам не менш ніж за шістдесят днів до проведення засідання Сторін для обговорення запропонованої зміни. Зміна, яку було узгоджено за взаємною згодою Сторін, або в інший спосіб, який Сторони можуть узгодити за взаємною згодою, набиратиме чинності через шістдесят днів після депонування документа про ратифікацію, прийняття або затвердження всіма Сторонами, або згідно з іншими обставинами, які Сторони можуть вказати під час прийняття зміни.

Стаття 17

Вихід з Конвенції

Будь-яка зі Сторін має право на вихід з цієї Конвенції шляхом подання письмового повідомлення Депозитарію. Вихід набирає чинності через рік після дати отримання повідомлення. Після виходу співробітництво між Сторонами і Стороною, що вийшла, продовжуватиметься по всіх нерозглянутих запитах про надання допомоги або екстрадицію, які були подані до дати виходу.

Додаток А. Статистика експорту ОЕСР

	1990-1996 млн. дол. США	1990-1996	1990-1996
		% від ОЕСР загалом	% від 10 найбільших
Сполучені Штати	287 118	15.9%	19.7%
Німеччина	254 746	14.1%	17.5%
Японія	212 665	11.8%	14.6%
Франція	138 471	7.7%	9.5%
Велика Британія	121 258	6.7%	8.3%
Італія	112 449	6.2%	7.7%
Канада	91 215	5.1%	6.3%
Корея ⁽¹⁾	81 364	4.5%	5.6%
Нідерланди	81 264	4.5%	5.6%
Бельгія-Люксембург	78 598	4.4%	5.4%
Загалом 10 найбільших	1 459 148	81.0%	100%
Іспанія	42 469	2.4%	
Швейцарія	40 395	2.2%	
Швеція	36 710	2.0%	
Мексика ⁽¹⁾	34 233	1.9%	
Австралія	27 194	1.5%	
Данія	24 145	1.3%	
Австрія *	22 432	1.2%	
Норвегія	21 666	1.2%	
Ірландія	19 217	1.1%	
Фінляндія	17 296	1.0%	
Польща ⁽¹⁾ *	12 652	0.7%	
Португалія	10 801	0.6%	
Туреччина *	8 027	0.4%	
Угорщина **	6 795	0.4%	
Нова Зеландія	6 663	0.4%	
Чеська Республіка ***	6 263	0.3%	
Греція	4 606	0.3%	
Ісландія	949	0.1%	
Загалом ОЕСР	1 801 661	100%	

Примітка: * 1990-1995; ** 1991-1996; ***1993-1996
Джерело: ОЕСР, ⁽¹⁾ МВФ.

Відносно Бельгії-Люксембургу: Торгова статистика по Бельгії і Люксембургу доступна тільки в суміщеному вигляді для обох країн. Для цілей Статті 15, п. 1 Конвенції, якщо Бельгія або Люксембург депонують документ про прийняття, затвердження або ратифікацію, або і Бельгія, і Люксембург депонують свої документи про прийняття, затвердження або ратифікацію, то буде вважатись, що документ було

депоновано однією з десяти країн з найбільшими частками експорту, і обсяг сумісного експорту двох країн буде враховуватись при підрахунку 60 відсотків загального експорту цих десяти країн, які відповідно до цього положення потрібні для набрання чинності.